

LIVSGLEDE

3/2024

FANTOMSMERTER?
TEST EN NY
BEHANDLING!

Side 4

TILBAKE PÅ
BANEN – TRE
MÅNEDER ETTER
AMPUTASJON

Side 22

SØKELYS PÅ
TILGJENGELIGHET

Side 7

**TEMA SEPSIS: Viktor (18) overlevde
så vidt den fryktede sykdommen**

Side 10-15

I DENNE UTGAVEN:

Siden sist 4

Momentum på Arendalsuka for første gang. Les også om en ny behandling mot fantomsmerter, og se bildene fra Tour de Dovre.

«Feil i virkeligheten» 7

Funksjonshemmedes Fellesforbund retter søkelyset mot manglende tilgjengelighet i samfunnet.

Tema sepsis 10

Sepsis rammer like hyppig som kreft, men får mye mindre oppmerksomhet. Møt to unge overlevende etter sepsis, og lær hvilke symptomer du skal være obs på.

Møt et medlem 18

Nils Jostein Roaldsøy var glad i øl og fest. Nå trener han daglig, og er i sitt livs form.

Tilbake på golfbanen 22

Gunnar Spørck trodde han aldri skulle spille igjen, og solgte like godt alt golfutstyret. Nå er han tilbake!

OM FORSIDEN:

Viktor Sanell Alriksson ble alvorlig syk og mistet armer og ben i sepsis. Nå vil han hjelpe andre.
Foto: Kurt Gaasø

Livsglede
3/2024

Utgiver: **MOMENTUM**
Postboks 49 Skøyen
0212 Oslo.
Utkommer 4 ganger årlig.

Layout: **BOLT.as**

Trykk: **Wisa Grafisk AS**

Redaksjonen i denne utgaven av Livsglede:

Ingunn Solli
Redaktør
tekst.solli@gmail.com
Tlf: 90 18 70 31

Petter Thime
Styreleder

Catrin Alhaug
Nestleder

Sara Vu
Kommunikasjonsutvalget

momentum.nu

Annonser:
Petter Thime
pt@momentum.nu
Tlf: 90 01 90 95
ISSN: 1891-3040

Livsglede redigeres etter Redaktørplakaten og Vær Varsom-plakaten.

VELKOMMEN, ALLE NYE LIKEPERSONER!

Nå står høsten for døren, og i Momentum er det som vanlig mye som skjer.

HUSK VALG: Petter minner om at det er valg i lokalforeningene i høst. Foto: Kurt Gaasø

De siste månedene har vi hatt fokus på å rekruttere nye likepersoner, og det har vært en suksess! Mange mennesker er påmeldt til likepersonskurset nå i oktober. Tusen takk til hver og en av dere, og til alle dere som allerede har vært likepersoner en stund. Dette arbeidet er et av Momentums aller viktigste samfunnsbidrag. Vi trenger forresten alltid flere likepersoner, så det er bare å melde seg hvis du føler kallet ...

Vil du engasjere deg på andre måter, så minner jeg om at det er valg i lokalforeningene nå i løpet av høsten. Til våren skal det dessuten velges nytt styre, og jeg håper mange kan tenke seg å stille. Vi trenger hele tiden påfyll av mennesker som vil og kan bidra.

Sist, men ikke minst vil jeg gjerne minne om at det er stor aktivitet i Momentum landet rundt nå i høst og vinter, og her er det mye gøy! Jeg håper mange tar seg tid til å delta på medlemstreff og pizzakvelder. Nedenfor finner du en liten oversikt, med forbehold om endringer. Følg med på nettsiden eller Facebook-gruppa vår – det er der det skjer!

Petter Thime

HVA SKJER VIDERE?**OKTOBER**

13. okt	Medlemstreff - Rygge
9. okt	Gruppesamtaler på Nordåstunet i Bergen - Vest
11. okt	Medlemstreff - Midt - Bowling
14. okt	Medlemstreff - Sør-Vest - Blatchford Sandnes
15. okt	Medlemstreff - Sør-Vest - Blatchford Kristiansand
25. okt	Medlemstreff - Innlandet
26.-27. okt	Likepersonssamling / kurs - for de som ikke har vært tidligere i år. De som har vært tidligere i år må betale av sin regions budsjett - Quality Airport Gardermoen.
30. okt	Styremøte hovedstyret

NOVEMBER

13. nov	Årsmøte - Vest
13. nov	Gruppesamtaler på Nordåstunet i Bergen - Vest?
22.-24. nov	Julebord + årsmøte - Farsund - Sør-Vest
23. nov	Julemiddag + årsmøte - Sør-Øst
30. nov	Julelunsj + årsmøte - Midt
30. nov-1. des	Julesamling og årsmøte - Øst og Innlandet - Scandic Oslo Airport

DESEMBER

5. des	Styremøte i hovedstyret
6.-8. des	Julesamling Geilo - Vest
11. des	Gruppesamtaler på Nordåstunet i Bergen - Vest

Bli med i ny smertestudie!

Har du kroniske fantomsmerter? Har du lyst til å forsøke en ny behandling og samtidig bidra til ny kunnskap? Da er OsloMet interessert i å få kontakt med deg så snart som mulig.

FORSKERTEAMET: Jens-Christian Hviid (t.v.) og Terje Fikkan Gjøvaag håper og tror at den nye metoden vil redusere fantomsmerter. Foto: OsloMet.

Ved OsloMet skal de nå i gang med en studie som forhåpentligvis skal gi et nytt våpen i kampen mot kroniske fantomsmerter.

– Studien har sitt utspring i resultatene fra såkalt speilterapi, som ble utviklet på 1990-tallet. Metoden gikk ut på at man beveget den friske armen eller benet samtidig som man så på bevegelsen i et speil, slik at det så ut som man hadde to friske lemmer. Da skjer en «reprogrammering» av hjernen, og mange rapporterte at de fikk mindre smerter, forteller Terje Fikkan Gjøvaag, prosjektleder for studien ved OsloMet. Han forklarer at det skjer neurologiske endringer i hjernen ved amputasjon, og hensikten med terapien er å forsøke å reversere disse endringene.

Terje er veileder for Jens-Christian Hviid, som gjør studien som en del av sin doktorgrad innen rehabiliteringsvitenskap.

Jens Christian forteller at speilterapifeltet lenge stod litt stille, men at metoden nå er videreutviklet med nye elementer og nytt utstyr som skal gjøre den mer effektiv. Det er foreløpig kun gjort pilotstudier med noen få deltakere, men så langt viser studiene at mange får en betydelig smertereduksjon.

– Det er ennå ingen som har gjort en randomisert, kontrollert studie, slik vi nå skal gjøre. Det vil gi oss flere og klarere svar, forteller Jens-Christian.

I motsetning til tradisjonell speilterapi, gir den nye metoden gode muligheter for individuell tilpassing av behandlingen.

– Det kan være store forskjeller i hvordan pasienten reagerer. Noen vil kanskje trenge ti behandlinger, mens andre trenger 20. Amputerte er en veldig heterogen gruppe, derfor er individuell tilpassing av behandlingen viktig. Vi vil ta

VIL DU BIDRA?

- OsloMet søker både beinamputerte og armamputerte. Du må ha minst ett gjenværende lem på hver side.
- Du må kunne stille på OsloMet ti ganger i uken i maksimalt åtte uker. Reisekostnader blir dekket.
- Det må være minimum 12 måneder siden amputasjon, og du må jevnlig ha hatt moderate til sterke fantomsmerter i minimum seks måneder.

TA KONTAKT MED JENS-CHRISTIAN HVIID SÅ SNART SOM MULIG:
E-post: jehvi7741@oslomet.no
Mob: 944 40 140

hensyn til smertenivå, hvilke symptomer de har og så videre, forklarer Terje.

Forskerteamet håper nå at mange har lyst til å delta i studien, og de ønsker at folk tar kontakt raskt.

– Du kan få en betydelig personlig gevinst ved at smertene dine blir redusert. Men du bidrar også til hele gruppen, gjennom å gi oss ny kunnskap som kan brukes i framtidige behandlinger. Vi håper jo at dette kan bli en del av behandlingsforløpet til kroniske smertepasienter, og et alternativ til avhengighetsskapende smertestillende medisiner, sier Jens-Christian.

Momentum på Arendalsuka

Arendalsuka er arenaen der aktører innen politikk, samfunns- og næringsliv møter hverandre for å diskutere og utforme fremtiden. I år var Momentum til stede for første gang.

Og det blir nok ikke siste gang, lover styremedlem Roar Olafsen, som var en av tre fra Momentum som dro til Arendal i august. Han mener Arendalsuka er en spennende arena.

politikere og si sin mening. Vi fant ut hvilke arrangementer og foredrag som var interessante, og så fordelte vi oss, sier Roar. Han forteller at årets tur mest av alt var må regnes som research.

ferdigsrevne manus, og så bør vi booke tid med dem vi vil snakke med. Dessuten bør vi nok ha en stand, for det ble mye gåing. Alle fikk gnagsår ..., humrer Roar, som nok tror Momentum-gjengen fikk litt oppmerksomhet der de gikk rundt i shorts og viste fram protesene.

– Her har man mulighet til å treffe

– Vi lærte en hel del, og neste år skal vi være mer forberedt. Vi bør ha

En magisk sykkelstur

Værgudene var på på Momentums side på Camp Funkibator Tour de Dovre 2024.

Det er virkelig lov å ha flaks! I flere dager før Tour de Dovre skulle starte, virket været faretruende vått. Men, neida!

– Natten før første etappe hørte vi både vind og regn utenfor hotellrommet på Dombås, og det var litt dystert til frokost. Men så lysnet det, og vi opplevde knapt nok en dråpe på sykkelsetet. Selv om alt vær har sin sjarm, er det mye lettere å skape god stemning når man slipper dårlig vær, sier Geir Arne Hageland, selveste turgeneralen og daglig leder i Funkibator.

Med en Momentumgjeng er ikke dårlig stemning normalt et problem, da. Denne gruppen var intet unntak.

– Alle bidro både fysisk og sosialt, noe som gjør turen til en veldig verdifull likepersonsamling. Folk syklet i forskjellig tempo. Likevel ble vi samlet ofte underveis, med avtalte pauser. Da får alle utbytte, sier Geir Arne.

Tour de Dovre krever en del fysisk. Det er en rundtur, så alle må i utgangspunktet

klare å sykle hele dager. Men etappene er overkommelige, og det er god anledning til å nyte omgivelsene.

– Kulissene er magiske! Vi sykler med innsyn i tre forskjellige nasjonalparker med storslått natur. Dekket varierer fra grus til asfalt og vi unngår hovedveiene der vi kan. Det er både tryggere og hyggeligere.

PUST I BAKKEN: En velfortjent hvil på Hjerkin fjellstue.

Hamar Ortopediske AS

Vi tilbyr individuelt tilpassede hjelpemidler.

- Proteser
- Ortoser
- Ortopediske sko
- Fotsenger
- Spesielsko
- Innleggsåler
- Korsetter
- Oppbygg mm.

Ortopediteknikk
i sentrum

Besøksadresse: Grand Helsecenter,
Torggata 1, 2317 Hamar
Telefon: 62 51 19 50
E-post: post@hamar-ortopediske.no
Web: www.hamar-ortopediske.no

VIL DU VÆRE LIKEPERSON?

Skann QR-koden og meld din interesse, eller send en e-post til Catrin Alhaug på ca@momentum.nu

ER DU KLAR TIL Å BIDRA?

Momentum trenger flere likepersoner! Jo flere som engasjerer seg, jo flere kan vi nå ut til. Og da blir vi en mer slagkraftig organisasjon med bedre mulighet for politisk påvirkning. Nær sagt alle kan være likepersoner, alle får god opplæring og støtte til å fylle rollen. Det viktigste er å være et lyttende medmenneske.

MELD DEG I DAG!

UNYQ®

Custom Prosthetic Covers

Our prosthetic covers reflect what makes you **UNIQUE**. Each one is crafted to fit you and **ONLY** you.

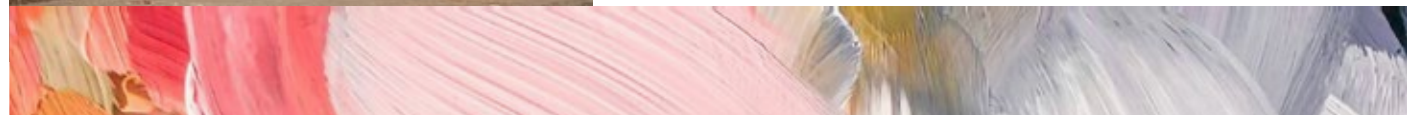
Protection and design that recreates your anatomic shape, while offering a new way to express your personality.

Using advanced 3D printing technologies, UNYQ covers **mimics the shape** of your patient's sound limb anatomy and works with all prosthetic components.

We design our covers for **above and below** the knee prostheses (including osseointegrated prosthesis and bilateral patients), while using **different solutions** to allow components full functionality.

More info:
www.unyq.com
hello@unyq.com

Søkelys på «feil i virkeligheten»

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) har sett seg lei på alle hindringer som møter mennesker med funksjonsnedsettelse. Nå har de satt i gang en storstilt kampanje, og ønsker hjelp fra alle som har lyst til å bidra til å spre budskapet.

Text: **INGUNN SOLLI** Foto: **FFO**

Kampanjen har de kalt «404 – feil i virkeligheten». Dette er en referanse til den kjente 404-feilmeldingen som kommer opp på nettsider når noe har gått galt.

– Vi har blant annet laget klistremerker med budskapet «404 – Universell utforming not found». Disse oppfordrer vi folk til å klistre på alt fra offentlig transport til utesteder og arbeidsplasser. Deretter ber vi dem ta bilde og sende det til oss eller tagge FFO på Instagram. Slik vil vi synliggjøre behovet for endring, sier kampanjeleder Kine Larsen i FFO.

– FFO er vanligvis veldig skikkelige, men denne gang oppfordrer dere til aktivisme. Er dere redde for negative reaksjoner?

– Vel, vi har jo argumentert for at vi trenger et mer tilgjengelig samfunn i mange år. Vi møter mye god vilje, men lite skjer. Derfor er det på tide med handling. Hvis noen reagerer, tar vi heller dialogen der og da og forklarer hvorfor vi setter opp dette klistremerket. Da får de ansvarlige også en sjanse til å gjøre noe med problemet.

Det er første gang FFO utvikler en så omfattende kampanje med filmer, klistremerker, presseutspill, kronikker og en egen kampanjenside. En QR-kode på klistremerkene fører deg rett til nettsiden.

– Vår kampanje er en oppfordring til handling, og vi håper å se en bred deltakelse fra enkeltpersoner og samfunnet som helhet, sier Kine Larsen.

FRA FFO: Kampanjeansvarlig Kine Larsen.

DU KAN SE FILMENE OG BESTILLE KLISTERMERKER HER:

KAMPANJE: Hvis du ser ett av disse klistremerkene i bybildet, er det på grunn av manglende tilgjengelighet.

From getting by to getting on

Thanks to body-integrated solutions

For folk med tradisjonelle løsninger som hylse proteser, kan livet være et konstant problem. Det fungerer, men det er ikke optimalt. Integrum tilbyr siden 1990-tallet kropps integrerte løsninger som vil forandre hverdagslige saker som tidligere tok evigheter, til et mindre problematisk nivå. Hvis du opplever problemer med smerter, trykk, sår og problemer med bevegelse kan dette være løsningen for deg.

TO LEARN MORE ABOUT THE OPRA™ IMPLANT SYSTEM, GO TO WWW.INTEGRUM.SE

Integrum

Intuy® Kne

Et motorisert Protesekneledd, som aktivt assisterer hvert trinn.

Rebocon Bionics B.V. er et innovativt, høyteknologisk selskap basert i Delft, Nederland. Vi bruker vår banebrytende robotteknologi for å gjenopprette evnene og øke menneskehetens styrke. Vårt forsøk på å forbedre livskvaliteten startet i 2016 og vi vil aldri stoppe.

Jeg kan gå lenger!

Ryggen min gjør ikke vondt lenger!

Jeg føler meg mer selvsikker!

Ortopartner
www.ortopartner.no

VI BEVEGER MENNESKER

- Vårt fokus er at du oppnår optimal hylsekomfort og best mulig protese-funksjon
- Vi strekker oss langt for at du skal føle deg trygg
- Vi er en kvalitetsbevisst organisasjon med fokus på hele mennesket

OCH

ORTOPEDI

Oslo og omegn, Innlandet, Østfold (Viken), Møre og Romsdal, Rogaland og Nord-Norge

www.och.no

Presisjon til fingerspissene.

I Ortopediteknikk jobber vi for perfektjon. Det har vi gjort siden 1980. Med sterke håndverkstradisjoner og digital utvikling, tar vi hver dag et nytt skritt på veien mot den fysiske friheten våre brukere ønsker.

ORTOPEDI
TEKNIKK

tlf: 23 03 56 00

ortopediteknikk.no

SOPHIES
MINDE

TEKNO MED

Ortopediteknisk senter i Vestfold og Telemark

Beste funksjon og livskvalitet for den enkelte!

teknomed.no

ETT FINNT MÖTE: Diana och Viktor drabbades av meningokocksepsis med bara två månaders mellanrum. Meningokock-bakterien finns i fem olika typer klassade i bokstäver, och Viktor och Diana hade inte samma grupp. På Momentum-samlingen i Kristiansand möttes de två unga svenskarna för första gången. Sedan har de hållit kontakten, och Diana har även besökt Viktor hemma i Lund i Skåne.

“**INNAN JAG BLEV SJUK HADE JAG ALDRIG ENS HÖRT TALAS OM SEPSIS, OCH ABSOLUT INTE MENINGOKOCKSEPSIS.**”

Vaknade utan armar och ben – nu vill de rädda andra

I Sverige och Norge drabbas minst lika många människor av sepsis som av cancer varje år. Ändå får sjukdomen påfallande lite uppmärksamhet. Viktor Sanell Alriksson (18) och Diana Melin (24) är två unga svenskar som förlorade armar och ben till följd av sepsis. Nu berättar de sina historier för att rädda andra.

Text: **INGUNN SOLLI** Foto: **KURT GAASØ OCH PRIVAT**

Fram till den dramatiska dagen 2022 var Viktor en helt vanlig svensk ungdom som gick i skolan, körde A-traktor och hängde med vänner. På fritiden tränade han karate och skulle snart ta svart bälte. En nästan två meter lång ung kille i superform. Men den 25 januari började han må dåligt.

– Jag fick feber och gick och lade mig, och det är det sista jag minns på flera månader, berättar Viktor.

Mamma Ulrica Alriksson Sanell berättar att hon först trodde att det kunde vara covid eller influensa. Men det var något som inte stämde. Viktors feber var väldigt hög, han kräktes och hade ont under ena foten, där han också hade ett konstigt blåmärke. Ulrica, som arbetade som operationstandsköterska, började nu misstänka sepsis.

Då ringde hon efter ambulans.

TRÄFFADE RÄTT LÄKARE

I början trodde ambulanspersonalen att Viktor hade tagit droger eftersom han grade och skrattade.

– Det var oerhört frustrerande att de inte körde honom till sjukhuset direkt, berättar

Ulrica. Men till slut kom de iväg, och under den korta resan till sjukhuset i Lund blev tillståndet akut.

Men nu hade Viktor äntligen lite tur, för barnläkaren som mötte dem på akuten förstod genast vad det handlade om. Hon hade nämligen sett det tidigare.

– Denna läkare hade arbetat på Rikshospitalet i Köpenhamn och nyligen sett tre pojkar dö av sepsis. Hon sa: «Jag vet vad det här är! Vi kör!» och satte omedelbart igång med behandling med penicillin och vätsketillförsel. Hon visste att det var bråttom, berättar Ulrica.

HELVETESVECKOR

Den snabba behandlingen räddade troligen Viktors liv, men först väntade en outhärdlig tid där han låg i koma och svävade mellan liv och död. Viktor skulle vara medvetslös i elva och en halv vecka. En kamp för att rädda hans liv inleddes – till ett högt pris.

Mamma Ulrica och pappa Jerry vakade över honom kontinuerligt. Varje ögonblick kunde vara Viktors sista, och Ulrica vågade knappt gå på toaletten i rädsla för att han skulle dö medan hon var borta. Ulrica skakar i rösten och får tårar i ögonen

när hon berättar om den fruktansvärda tiden. Det är svårt att föreställa sig vad föräldrarna har gått igenom.

– Jag och Jerry förstod ganska tidigt att Viktor skulle förlora armar och ben. Efter tre dygn var Viktors tår, händer och fötter borta. Han förlorade sina ben den 11 februari, och sina armar den 14 februari. Läkarna tog också bort 70 procent av Viktors hud. Men han levde!, säger Ulrica.

SKICKADES HEM FRÅN VÅRDCENTRALEN

Diana Melins historia är inte mindre dramatisk än Viktors, och även i hennes fall utvecklades sjukdomen extremt snabbt. Det skedde exakt två månader efter att Viktor blev sjuk.

Den 25 mars kommer Diana hem från jobbet till sin lägenhet i Göteborg. Diana har flyttat hit från Dals-Ed, inte långt

från norska gränsen, och arbetar som elektriker. Hon har alltid älskat att skruva och laga saker. Nu hade hon precis satt upp några nattlampor och installerat ett brandlarm. Men när hon kommer hem från jobbet börjar hon känna sig dålig.

– Plötsligt fick jag väldigt hög feber och ont i kroppen. Men jag är ju lite envis, så jag tänkte att det inte var någon anledning att söka vård. Antagligen var det bara en förkylning, trodde jag.

Efter mycket övertalning åker Diana slutligen till vårdcentralen. Hon fryser och känner sig riktigt dålig. Hon börjar förstå att något är fel – hon har aldrig känt sig så sjuk tidigare. Men läkaren tror knappast att det är något allvarligt. Hans diagnos är influensa, och så skickar han hem henne med rådet att ta Alvedon.

– Man litar ju på läkarna..., säger Diana.

SNABB UTVECKLING

Nästa morgon känner sig Diana ännu sämre. Hon har diarré och kräks. Sedan kommer skakfrossan. Hon lägger sig på badrumsgolvet, intill en brännhet radiator. Men frossan är lika intensiv. Nu vågar hon inte vara ensam och ringer sin bror Valentin. Han kommer och håller henne sällskap. Diana blir allt sämre, och hon svimmar två gånger.

– Vid ett tillfälle ringer jag min pappa i Dalsland och berättar att jag inte känner mina ben. Då säger han: «Nu ringer du 112!».

Efter en halvtimme kommer ambulansen, och personalen förstår omedelbart allvaret. Det bär av sig direkt till sjukhuset, och det sista Diana minns är att de klipper upp hennes tröja. Sedan blir det svart.

EN SVÅR TID

I fyra veckor ligger Diana i koma, och under den tiden beslutar läkarna att amputera hennes armar och ben. Armarna amputerades ovanför armbågarna, benen under knäna. Exakt motsatt till Viktor, som fortfarande har kvar sina armbågsleder, men inte sina knän.

– Det första jag minns är att en läkare står vid min säng och berättar att de var tvungna att amputera mina armar och ben. Men jag sa bara att det visste jag redan. Antagligen hade mitt undermedvetna förstått det, för vårdpersonalen hade pratat flera gånger om detta, och en gång började tårarna rinna medan de diskuterade det vid min säng där jag låg i koma. Det berättade en sjuksköterska för mig senare, minns Diana.

Det blir en fruktansvärt svår tid. Diana gråter och är rasande. Hon skriker åt personalen och vill inte längre leva. Hur ska hon kunna leva utan sina armar och ben?

– Jag var på ett fruktansvärt humör och orkade inte se någon annan än mina föräldrar och mitt fasta vårdteam. De var tvungna att sätta upp en lapp på dörren om att ingen annan fick komma in, minns Diana. Det blev många månader av behandling, dialys, framsteg och bakslag. Förtvivlan och gråt, hopp och tröst. Men sakta återvände livet.

ARBETE MED ACCEPTANS

Idag har Diana sin egen lägenhet, personliga assistenter och har nyligen också fått en bil – en ombyggd Volvo XC60. Det ger henne mycket frihetskänsla

EN VANLIG TJEJ: Innan hon blev svårt sjuk arbetade Diana som elektriker och levde ett vanligt liv i Göteborg.

INNAN SJUKDOMEN: Viktor var 197 centimeter lång och skulle snart ta det svarta bältet i karate innan han plötsligt blev sjuk.

FAR OCH DOTTER: Pappa Åke eskorterade Diana till hennes första Momentum-samling i Kristiansand i somras. Dianans rullestol har skylt med ordet PANDA. – Jag tycker om pandor. De är lite som jag, både mörka och vita, säger Diana, som har thailändsk mor.

att kunna köra runt på Göteborgs gator, gå på bio och fika med vänner, även om motorvägen fortfarande är för skrämmande. Höga hastigheter lockar inte ännu. Den tuffa tjejen har börjat spela rullstolsrugby och tränar dessutom på att gå längre sträckor med sina benproteser. Elektrikardrömmen har hon däremot lagt åt sidan, nu överväger hon att studera psykologi.

När man frågar Diana idag om hon är bitter, tvekar hon lite.

– Jag har arbetat mycket med acceptans. I början var jag både arg och bitter, och jag tycker fortfarande att vårdcentralen tog emot mig på ett väldigt nonchalant sätt. Men jag har pratat med läkarna om det skulle ha hjälpt att få vård dagen innan. De säger att det finns en chans att jag skulle ha kvar mer av mina armar om jag fått hjälp tidigare, och kanske haft mer funktion kvar. Men bakterien som angrep mig var så aggressiv att det hade blivit amputation oavsett.

“ JAG HAR ARBETAT MYCKET MED ACCEPTANS. ”

“ALLA SKA HA LIKA RÄTT TILL LIK BEHANDLING, DET SKA INTE BERO PÅ TUR.

SUPERTEAMET: Viktor och mamma Ulrica har accepterat att livet blev annorlunda än de tänkte. Nu ägnar de mycket tid på att informera om sepsis och särskilt meningokocksepsis.

Även Viktor var djupt nere den första tiden när han kom ur koma. Läkarna tvingades söva ner honom flera gånger. Han vägrade ta in över sig det som hade skett.

– Sedan började jag tänka att «Så här kommer mitt liv vara, jag får bara acceptera det.»

Så började han kämpa sig tillbaka, stöttad av familjen, vännerna och karateklubben. Med stor värme i rösterna berättar Ulrica om att vännerna i A-traktor-gemenskapen hyllade honom när han låg på sjukhus.

– De körde en kortege genom staden och hem hit, det var ett 60-tal fordon plus mopeder, säger hon röd. – Viktors kompisar har betytt enormt mycket för mig också i hela denna tid, lägger hon till.

Sedan han blev utskriven från sjukhuset, har Viktor checkat av mål, ett i taget. Han har tagit körkort och varit på festivalen Sweden Rock. Han har också återvänt till karateträningen och tagit svart bälte, och har börjat fundera på Paralympics. Han tränar också mycket på att gå med sina proteser. Och han har skrivit upp sig för att bli mentor i Momentum. Han vill gärna vara till inspiration för andra unga människor.

Jobbambitionen är dessutom tydlig: – Jag vill bli svetsare. Sveriges första fyrdubbelamputerade svetsare.

MENINGOKOCK-BAKTERIER ORSAKEN

Båda Viktors och Dianas sjukdom orsakades av meningokockbakterier, men ingen vet hur de smittades. Bärarskap av meningokockbakterier utan att man blir sjuk är vanligt, omkring 10 procent av befolkningen bär bakterien. Unga människor har oftare denna bakterie i halsen än andra, och har högre risk för att bli sjuka. Det finns ett effektivt och tryggt vaccin, men det ingår inte i det nationella vaccinprogrammet i Norge eller i Sverige, som det gör i många andra länder. Man kan dock ta vaccinet frivilligt, och unga människor och andra i riskzonen bör tänka över om de bör vaccineras.

VILL RÄDDA LIV

Det viktigaste för både Viktor, Diana och Ulrica nu är att så få som möjligt ska förlora livet eller få sina liv förstörda av sepsis. Därför ställer de upp på intervjuer i media och håller föreläsningar för vårdpersonal och andra intresserade.

– Jag var ju helt frisk, men så gick det snett väldigt, väldigt snabbt. Det är ju läskigt. Om man inte ökar kunskapen om sepsis kommer det här att fortsätta hända andra, säger Diana, och får medhåll av Viktor:

– Det är alldeles för lite fokus på sepsis och alldeles för lite kunskap. Det bör forskas mycket mer, och folk måste känna till riskerna. Innan jag blev sjuk hade jag aldrig ens hört talas om sepsis, och absolut inte meningokocksepsis. Symptomen är desamma som influensa, och kommer man in för tidigt till sjukhuset blir man därför ofta hemskickad, påpekar han.

Mamma Ulrica instämmer:

– För Viktors del är det mycket ren tur att han lever idag. Han träffade rätt personal

hela vägen under behandlingen. Folk som visste vad de gjorde och som sökte hjälp utomlands för mer kunskap. Det är vi tacksamma för, men så ska det ju inte vara. Alla ska ha lika rätt till lik behandling, det ska inte bero på tur, säger hon med eftertryck.

Ulrica berättar dessutom att de vet med säkerhet att Viktors öppenhet har bidragit till att rädda minst ett liv: De har nämligen fått ett meddelande från en mamma som tackade dem för att de ställde upp i Nyhetsmorgon och berättade sin historia. Det gjorde att hon sökte hjälp för sitt barn i rätt tid.

– Bara den historien gör ju att vårt arbete ger mening, säger hon.

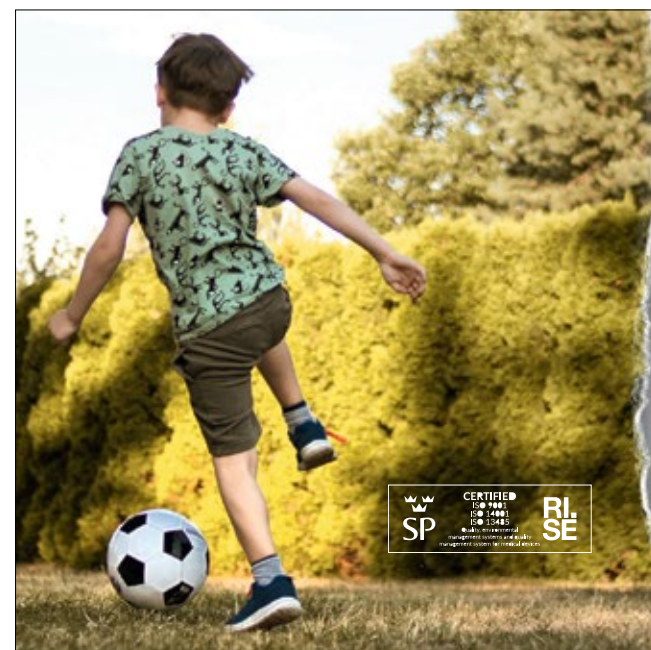

FAKTA

DETTA ÄR SEPSIS

- Sepsis är ett samlingsnamn för flera sjukdomar orsakade av bakterier.
- Tidigare kallades sjukdomen ofta för blodförgiftning, vilket är ett inadekvat begrepp.
- Ordet sepsis kommer från den antika grekiskan och betyder förruttelse.
- Minst 50 000 svenskar drabbas varje år, i Norge antagligen 35 000 – 40 000.
- Drygt 20 procent av patienterna dör inom tre månader.
- Upp till ¾ av de överlevande utvecklar minst ett långvarigt medicinskt tillstånd, som minnesproblem, hörsel- eller synförlust, njursvikt, hjärtproblem med mera.
- Det finns inget specifikt blodprov eller annat som kan säkert upptäcka sepsis, och diagnostisering kan vara svårt.
- Enda behandlingen idag är antibiotika och organstödjande behandling som vätska och syrgas.

TERAPI: Labradodolen Balder tränas upp till att bli Viktors assistenthund.

FRI UTFOLDELSE er vår spesialitet

Norsk Teknisk Ortopedi tenker framover. Vi vil være i forkant av kroppens utvikling og skal være klare den dagen nye behov melder seg. Målet er at brukere skal vokse og utvikle seg med sine hjelpemidler. Med stadig bedre teknikk og fokus på hver enkelt personlige behov ønsker vi å gjøre hverdagen best mulig for våre brukere. Vi vet mulighetene og har løsningene som gir en god funksjon.

Norsk Teknisk Ortopedi AS
Vikavegen 17, 2312 Ottestad
Tlf: 62 57 44 44
nto@ortonor.no
www.ortonor.no

Mål om bättre diagnostik och behandling

Det finns ett stort behov av att forska mer på sepsis, både diagnostik och behandling. Det säger Adam Linder, infektionsläkare och grundare av Sepsisfonden i Sverige.

Adam Linders intresse för sepsisforskning började för mer än 20 år sedan. På den tiden var intresset för sjukdomen mycket lågt. Forskningsmedel och uppmärksamhet gick till «prestigesjukdomar» som cancer och hjärtsjukdomar. Och så är det till viss del fortfarande, även om intresset har ökat kraftigt de senaste två-tre åren, berättar Adam.

– Det skulle bara fattas, för sepsis är inte en sjukdom «i marginalen». Det har gjorts några stora studier i Sverige som visar att

så många som 700 av 100 000 svenskar drabbas av sepsis varje år, säger han.

En anledning till att sjukdomen har fått så lite uppmärksamhet är att det finns en kraftig underrapportering av antalet fall.

– Det är lika många fall av sepsis som av cancer varje år, men cancer är lättare att diagnostisera och därmed enklare att registrera. Att sätta diagnosen sepsis är däremot ganska svårt.

ELDSJÄLEN: Infektionsläkare Adam Linder har genom mer än 20 år arbetat för ökad uppmärksamhet kring sepsis. – Vi måste forska mer på sepsis. Ett mål är att få fram ett test som kan avslöja sjukdomen i ett tidigt läge, säger han. Foto: Tove Smeds.

– Drygt 20 procent av de som drabbas av sepsis dör inom tre månader och bland de överlevande är det väldigt många som får kroniska skador förklarar Adam.

ÖKAD KÄNNEDOM

Adams intresse för sepsis ledde till att han startade Sepsisfonden tillsammans med Ulrika Knutsson i 2015. Idag finns fonden även i Norge, Danmark, Island och Finland. År 2015 genomförde Sepsisfonden en kännedomsmätning som visade att 21 procent av alla svenskar hade hört talas om sepsis.

– Det svenska folket var ganska välinformerad om många sjukdomar, men väldigt få hade hört talas om sepsis, berättar Adam.

Sepsisfonden har därför arbetat outtröttligt med att öka kännedomen och förståelsen för problemet, både hos politiker, vårdpersonal, journalister och den breda allmänheten. Och arbetet har gett resultat. I den senaste kännedomsmätningen i 2023 hade 60 procent av den svenska befolkningen hört talas om sepsis.

– Det är självklart också tack vare att enskilda personer som Viktor och Diana ställer upp i media och berättar sina historier. Det är väldigt viktigt att denna information kommer ut. Det kan rädda liv, understryker Adam.

Han förklarar att sepsis inte är en enda sjukdom, det är en paraplybeteckning för en rad olika sjukdomar. I 90 procent av fallen är bakterieinfektion orsaken, men

även vissa typer av virusinfektion kan leda till sepsis – till exempel allvarlig covid.

– Precis som begreppet «cancer» är sepsis ett samlingsbegrepp. Det används när en bakterieinfektion blir livshotande. Det kan till exempel börja som en lunginflammation, som en urinvägsinfektion, som en sårinfektion eller på många andra sätt. Spanska sjukan var ett exempel på sepsis, upplyser Adam.

Vanligtvis tar kroppens immunförsvaret hand om och oskadliggör bakterier som har kommit på avvägar, men i vissa fall reagerar immunförsvaret helt fel.

– Immunförsvaret dödar inte bara de skadliga bakterierna utan går till angrepp på kroppens egna organ. Du kan jämföra det med att avfira en atombomb på eget territorium för att försöka utplåna inkräktare, förklarar Adam.

ÖKNING AV EN VISS TYP

En liten procentandel av sepsisfallen beror på grupp A-streptokocker, de som ibland kallas mördarbakterier eller köttätande bakterier. Denna typ av sepsisfall har ökat kraftigt efter pandemin både i England, Sverige och Danmark, och sannolikt även i Norge. Till skillnad från den mer vanliga formen av sepsis drabbas unga lika mycket som äldre och multisyka. Också meningokock-bakterier kan drabba unga människor hårdt.

– Både grupp A-streptokocker och meningokock-bakterier är väldigt aggressiva och retar immunförsvaret fruktansvärt mycket. Då tänker immunförsvaret att här kommer en riktig buse, och så smäller det av en rejäl «atombomb». Det leder till att blodkärlen börjar läcka, så att syre inte kommer ut till organen. Då dör de. Kroppen väljer att satsa på hjärtat och hjärnan, och så offerar den fingrar och fötter. Därför blir det ibland amputation, säger Adam.

– KÄNN TILL SYMPTOMEN!

Adam Linder är angelägen om att sprida information om sepsis, samtidigt som han inte vill sprida panik.

– Det är inte så att sepsis kommer att utrota mänskligheten. Men det är viktigt att allmänheten känner till vilka symptom de ska vara uppmärksamma på. Eftersom sepsis kan likna influensa är det svårt att avgöra vem som kan bli allvarligt sjuk i ett tidigt skede. Eftersom det forskas alldeles för lite saknar vi dessutom verktyg som till

exempel blodprov för att ställa diagnosen tidigt. När folk kommer till vårdcentralen får de därför ofta beskedet att det är influensa och att de inte behöver vara oroliga. Sedan åker folk hem och tror att det ska gå över. Men så, några timmar senare, blir de väldigt sjuka. Därför handlar det också om timing och tur, säger Adam.

Hans önskan är att folk ska kunna känna igen vissa symptom, precis som de flesta av oss har lärt sig att känna igen stroke och hjärtinfarkt.

– Symptomen på sepsis är ofta hög feber och stark sjukdomskänsla. I vissa fall kan man bli förvirrad och tala sluddrigt. Man kan också drabbas av illamående, diarré och kräkningar. Snabb puls och snabb andning är också vanligt. Väldigt ofta får man skakfrossa. Och då menar jag inte lätt skakning, det är så att man inte klarar av att hålla ett glas vatten utan att spillta. Om du har tre eller fler av dessa symptom, är det viktigt att kontakta vårdpersonal och ställa denna fråga: Kan det vara sepsis? På så sätt kan man sätta dem på spåret, uppmanar Adam.

HOPPAS PÅ BÄTTRE BEHANDLING

Adam berättar att forskare försöker hitta nya metoder för diagnostisering, till exempel ett blodprov, och inte minst nya metoder för behandling. Det är också viktigt att ta reda på hur man kan minska långtidseffekterna av sepsis för de som överlever.

– Vi vet att många av de överlevande kämpar med efterverkningar, och många har svårt att komma tillbaka i arbete. Detta forskar vi på och försöker förstå mer om. Jag är helt säker på att det är möjligt att minska långtidseffekterna, men vi behöver veta mer om vem som är i riskzonen och varför, säger Adam.

Han påpekar att man inom cancerbehandling har börjat med mer målsökande mediciner och behandlingar som hjälper immunförsvaret. Inom cancerbehandlingen blir behandlingen dessutom alltmer individuellt anpassad.

– Samma sak bör vara möjligt vid behandling av sepsis. Det är ju många olika bakterier som orsakar sepsis, och patienterna har väldigt olika utgångspunkter när det gäller ålder, underliggande sjukdomar, kön och så vidare. Det borde vara möjligt att hitta alternativ till antibiotika, som ju också dödar de goda bakterierna i kroppen.

FAKTA

KÄNN IGEN SYMPTOMEN

Om du har tre eller fler av symptomen under bör du söka vård. Ställ frågan till vårdpersonalen: Kan det vara sepsis?

- Hög feber
- Skakfrossa
- Stärkt sjukdomskänsla
- Diarré och/eller kräkningar
- Förvirring
- Sluddrigt tal
- Snabb andning, mer enn 25-30 gånger per minut
- Snabb puls utan anledning

Det är helt avgörande att vi hittar bättre metoder. Kom ihåg, sepsis är en komplikation vid väldigt många tillstånd. Om vi inte kan behandla sepsis, kan vi varken behandla cancer eller göra transplantationer utan risk för allvarliga bakterieinfektioner.

På frågan om vad allmänheten bör göra för att bidra i kampen mot sepsis, är Adam Linder tydlig och klar:

– Lär dig att känna igen symptomen. Tvätta och rengör sår med tvål och vatten. Ta relevanta vacciner, till exempel mot lunginflammation. Och sist men inte minst, känn till att sepsis finns. Medvetenhet hos allmänheten kommer att pressa beslutsfattare, vilket i sin tur kommer att leda till forskningsmedel som en dag ger oss blodprovet som kan avslöja sepsis.

Fra festløve til toppidrettsmann

Etter nesten åtte år i det snøfrie Spania flyttet Nils Jostein Roaldsøy hjem igjen til Norge – og vant stort sett alt som var å vinne innen langrennspigging samme sesong. Den en gang så fest- og ølglade Harley-entusiastene er blitt en spreking av de sjeldne.

Tekst: **INGUNN SOLLI** Foto: **KURT GAASØ**

NILS JOSTEIN ROALDSØY

Bor: Sjusjøen, opprinnelig fra Varhaug på Jæren
Medlem siden: 2023

FORTELL DIN HISTORIE

I 2003 var jeg en del av MC-miljøet, jeg kjørte Harley Davidson og var glad i fest, øl og moro. Det var ikke noe sunt liv, men jeg hadde det gøy og var fornøyd.

En dag etter jobb hadde jeg min åtte år gamle datter bakpå sykkelen, og så tok vi en omvei hjem fordi det var så fint vær. Plutselig svingte en bil inn foran meg fra en privat grusvei. Vi smalt rett i den, og jeg skled av gårde ut på et jorde. Jeg kjente først ikke at jeg var alvorlig skadet, men så forsøkte jeg å stå på venstrebeinet, og det var da jeg oppdaget at det bare hang og dingle i noen skinnfiller. Datteren min kom fra det uten en skramme, takk og lov!! Tenk om det hadde vært motsatt? Det hadde ikke vært til å leve med. Hun ble dessuten raskt tatt vare på av en forbipasserende, så hun slapp å se skadene mine. Jeg tror ikke hun fikk med seg stort.

Sykebilene kom med en gang, og på sykehuset ble det raskt klart at beinet ikke kunne reddes. Jeg tok det egentlig ganske bra, og det gjorde familien min også. Det er klart jeg har hatt mine mørke stunder, men stort sett har det gått greit – etter forholdene.

Men fire år senere ble jeg påkjørt på ny, og denne gangen brakk jeg ryggen. Da solgte jeg Harleyen. Den ryggskaden sliter jeg med ennå, og det har gått med mye smertestillende opp igjennom.

Et månedsopphold på Beitostølen helsesportsenter for ti år siden forandret livet mitt. Der har de fokus på sport, ikke minst vinteridrett. Der lærte jeg langrennspigging sammen med paralympiker Birgit Skarstein, en fantastisk dame! Men langrennspiggingen gikk for hardt ut over ryggen, så jeg la det på hylla og begynte å svømme og sykle i stedet. Likevel; oppholdet ga støtet til at jeg begynte aktivt med trening og styrking av kjernemuskulaturen for å få bukt med smerter og slippe stillesitting. Jeg kjente at det var bra for meg, og la rett og slett om hele livet. I dag veier jeg vel 20 kilo mindre og er i mitt livs form.

I 2016 flyttet jeg til Albir i Spania, der jeg trivdes kjempegodt, men etter nesten åtte år fikk jeg hjemlengsel og savnet de to døtrene mine. Da flyttet jeg til hjem til Norge og Sjusjøen. Her er jeg litt nærmere den ene datteren min, som er

offiser i Forsvaret og bor i Elverum. Den andre bor i Bergen og er fysioterapeut.

Da jeg kom hjem til Norge forsøkte jeg langrennspigging igjen, og med så sterk kjernemuskulatur som jeg har nå, gikk det over all forventning. I vinter deltok jeg i fem renn, og vant alle. To av medaljene er fra NM på Lillehammer. Tenk, for ti år siden tok landslagstreneren i langrennspigging kontakt og ville ha meg på laget, men da syntes jeg at jeg var for gammel, og dessuten streiket ryggen. Ti år senere er jeg åpenbart ikke for gammel likevel, haha!

HAR AMPUTASJONEN GITT DEG NOEN NYE PERSPEKTIVER?

Ja, uten tvil! Etter amputasjonen bestemte jeg meg med én gang at jeg skulle gjøre det beste ut av livet. Jeg skulle ikke falle ned i avgrunnen. Det er klart jeg har hatt mine mørke stunder, men hver gang tenker jeg på hva jeg bestemte meg for den gang, og så kommer jeg meg opp igjen. Jeg synes at livet er veldig bra.

FORTELL OM EN VANLIG DAG I LIVET DITT.

Vel, jeg trener jo veldig mye, både svømming, styrketrening og sykkel. Om vinteren blir det langrennspigging. I mars ble jeg dessuten målvakt i Elverum rullestolhåndballklubb. Det er utrolig gøy, og noe jeg kan anbefale til alle! Og når jeg først er i Elverum, benytter jeg så klart sjansen til å treffe min ene datter og hennes samboer.

“ HVIS JEG BESTEMMER MEG FOR NOE, SÅ GJENNOMFØRER JEG DET.

Dessuten betyr musikk veldig mye for meg. En gang i måneden tar jeg toget til Oslo for å se en konsert. Konserttilbudet i Oslo er virkelig bra, og det er alltid noe å se. Jeg liker meg best på mindre klubbscener, ikke de store arenaene.

HAR DU NOEN MÅL FOR DEN NÆRMESTE TIDEN?

Jeg har jo hele tiden noen treningsmål og konkurranser jeg trener mot. Jeg håper å være med når skisesongen begynner på Beitostølen i november.

Dessuten ønsker jeg å gjøre en innsats for andre som sliter, derfor har jeg meldt meg

som likeperson i Momentum. Jeg skal på kurs i oktober. Jeg håper jeg kan motivere andre til å komme seg opp av stolen og ut, det er godt for psyken!

Sist, men ikke minst har jeg et håp om å få meg seniorleilighet i Lillehammer. Det kan jo bli litt ensomt her på Sjusjøen, selv om det er fantastiske forhold for sykling og ski.

HVA GJØR DEG GLAD?

Å, det er mange ting. Mine barn. Trening og konkurranser. Musikk, ikke minst.

HVA GJØR DEG FORBANNA?

Tja, det er ikke så mye. Livet er kort, og jeg vil heller gjøre det beste ut av det og ikke bruke tid på å irritere meg over ting jeg uansett ikke kan gjøre noe med. Når jeg kjenner at irritasjonen stiger, trekker jeg meg heller unna eller skrur av TV-en eller hva det nå er som forstyrrer meg. Det samme gjelder i trafikken. Jeg gidder ikke hisse meg opp over andre, jeg lener meg heller tilbake og slapper av. Jeg kan rett og slett ikke huske sist jeg var forbanna!

DIN BESTE EGENSKAP?

Hvis jeg bestemmer meg for noe, så gjennomfører jeg. Jeg er dessuten temmelig impulsiv og blir med på det meste. Noen kan mene det er negativt, men jeg synes det gir meg mange spennende opplevelser at jeg kaster meg ut i ting uten å tenke for mye. Impulsiviteten har brakt meg verden rundt. Det at jeg flyttet til Spania, var for eksempel en impulsiv handling – utløst av en samtale med en venninne som nevnte de gode sykkelmulighetene der, haha! Planen var egentlig å flytte til København ...

OG DIN VERSTE?

Jeg er veldig rastløs. Det henger vel sammen med impulsiviteten. Jeg har jo diagnosene PTSD og ADHD, og det er knyttet mye rastløshet til begge deler. Det hender jeg misunner folk som sitter med hus og familie og hund og tidsklemme, men ... Kanskje jeg roer meg ned hvis jeg får den seniorleiligheten. Og så håper jeg på barnebarn snart. Det hadde vært skikkelig koselig.

HVA VILLE DU GJORT HVIS DU BLE STATSMINISTER?

Da ville jeg invitert Mímír Kristjánsson ut på en øl eller to. Og så ville jeg invitert Kjetil Rolness ut på middag. Og til slutt ville jeg fått med Emilie Mehl på en date. That's it!

STUMPFELSE

Pustende linere - Er du plaget med svett og sår stump

- Sørger for at svette og fuktighet transporteres effektivt bort fra huden
- Reduserer temperaturen i hylsen
- Slitesterk strikkemateriale

En pustende liner har som hovedhensikt å transportere svette og fuktighet bort fra huden, det bidrar til bedre stumpelse. Linerene er laget av silikon i forskjellige shore (hardhet) som er perforert med mikroporer.

Materialet på utsiden er slitesterkt og strekkbart. Utvalget er bredt og vil passe de fleste brukere.

Se vårt utvalg på ortopro.no eller scan QR koden

Pustende Liner - En ny og bedre følelse

- Betydelig mindre svette og fuktighet

Ortopro Telefon: 55 91 88 60
E-post: post@ortopro.no
Nettside: www.ortopro.no

Vi gjør mobilitet mulig slik at drømmer kan realiseres!

Blatchford Ortopedi AS er en av Norges ledende ortopediske klinikker. Vi er eid av Blatchford Group som har sitt hovedsete i Storbritannia. Vårt selskap har over 130 års erfaring innen rehabiliterende tjenester.

I Blatchford Ortopedi er vi mer enn 170 medarbeidere innen ortopedi-teknikk. Vår visjon er "Vi gjør mobilitet mulig slik at drømmer kan realiseres!". Enten du trenger en avansert protese, ortose eller en tilpasset innleggssåle, kan du være trygg på at vi leverer deg høy kvalitet og individuell service.

Blatchford Norge består av ni avdelinger som holder til i:
Oslo, Arendal, Kristiansand, Sandnes, Bergen, Mo i Rana, Bodø, Harstad og Tromsø.

I tillegg har vi satelittklinikker på følgende plasser:
Alta, Finnsnes, Stokmarknes, Narvik, Gravdal, Lyngdal, Evje, Nordås AFMR, Voss og Førde

En trofast, daglig følgesvenn.

ICEROSS® ble oppfunnet av Össur Kristinsson, selv amputert, for mer enn 35 år siden. I dag er ICEROSS® silikonliner en trofast, daglig følgesvenn for tusenvis av amputerte over hele verden.

Kontakt din ortopediingeniør eller besøk vår nettside www.ossur.se for mer informasjon!

FOLLOW ÖSSUR ON

ICEROSS® Silikonliners gir: ✓ Komfort ✓ Stabilitet ✓ Sikkerhet

Comeback-kongen

Gunnar Spørck trodde aldri han skulle spille golf igjen, og solgte alt golfutstyret da han måtte amputere høyrebeinet. I dag, omtrent to år etter amputasjonen, nærmer han seg sitt gamle golfhandicap.

Tekst: **INGUNN SOLLI** Foto: **KURT GAASØ**

BLID TYPE: Det var en tung tid for Gunnar Spørck da han trodde at tiden som aktiv golfer var over. I dag smiler han like bredt som før.

Det første man legger merke til med Gunnar Spørck er den kvikke replikken, den sunne brunfargen og det hvite smilet. Men for bare to år siden var han litt mer nedfor, for å uttrykke seg forsiktig.

– I 2000 ble jeg diagnostisert med diabetes, men i 2010 tok sykdommen en alvorlig vending. Legene måtte foreta en bypass i beinet mitt på grunn av blodpropp, og så la de inn en goretex-slange, forteller Gunnar.

Den løsningen fungerte på et vis i ganske lang tid, men Gunnar måtte stadig inn og stake opp åren i beinet.

– Jeg kalte det for moro skyld å kjøre inn

plumbo i årene. Men moro var det jo ikke, medgir han. Det ble stadige opphold på intensiven, og en dag sa legen at nok var nok. Ikke flere «plumbo-behandlinger».

– I 2022 var det stopp. Beinet måtte amputeres. Det var jo ingen højdare, men i første omgang amputerte de under kneet. Det var jo til å leve med, og jeg tenkte at jeg i alle fall kunne både gå og spille golf snart, forteller Gunnar.

KOMPLIKASJONER

Men med seg hjem fra sykehuset hadde han uvelkomne gjester: Stafylokokker i operasjonssåret – bakterier av den typen som spiser vev. En stygg infeksjon som han gikk med ubehandlet altfor lenge.

Han kjente at noe var galt, men ble først ikke tatt på alvor. Så avslørte en CT-skanning sannheten:

– Den 31. mars var det opp på operasjonsbordet igjen, og nå amputerte de midt på låret. Det var en virkelig nedtur og jeg må innrømme at jeg så ganske mørkt på tilværelsen. Det var da jeg solgte alt golfutstyret, forteller Gunnar nøkternt. Han er ikke en mann av store ord når han forteller om denne perioden i livet, men alle som kjenner Gunnar godt, forstår nok likevel at dette var ordentlig tunge tider. Golf var den store lidenskapen, og Gunnar hadde brukt tusenvis av timer på golfbanen siden han ble bitt av basillen i 1994. Golf-handicapet var

GUNNAR SPØRCKS VEI: Bjaavann golfklubb overrasket Gunnar med et helt eget gateskilt. Det henger nå på nedsiden av klubbhuset. Skiltet ble avduket med brask og bram.

FET DONING: I begynnelsen brukte Gunnar en paragolfbil som reiste ham opp i stående når han skulle slå. I dag bruker han en vanlig golfbil, men klubbkameratene har sveiset på en innretning slik at han får hengt køllene bakpå og satt på en paraplyholder. Gunnar kan ikke få fullrost klubben for hvordan de har ivarett ham.

på imponerende 16. I enda mer aktive perioder hadde det vært helt nede på 12, og han hadde reist verden rundt og spilt.

– Å se nesten 30 år med golf forsvinne ... Det var et mareritt, sier Gunnar. Og for første gang gjennom intervjuet ser han litt alvorstynget ut.

VENDEPUNKTET

Men så skjedde det noe.

– Jeg var på et seminar om paragolf i regi av Kristiansand golfklubb, og der møtte jeg min kjenning Harald Haraldsen. Han ante ingenting om amputasjonen, og så på meg med forferdelse. Men så sa han «Gi meg en uke, så skal du få en overraskelse», forteller Gunnar. Og Harald holdt ord: Uken etterpå stod en paragolfbil klar til Gunnars disposisjon på Bjaavann golfklubb. Det åpnet døren tilbake til golfens verden.

– Bare fem uker etter operasjonen stod jeg der og spilte golf! Det var jo helt fantastisk, forteller Gunnar.

Opplevelsen ga ham blod på tann, og nytt golfutstyr ble innkjøpt. Gunnar fikk tilbake gnisten og optimismen, og ble så oppesen at han lovte både i podcast og på TV at han skulle spille golf med protese, ett år etter amputasjonen. Den spreke pensjonisten vakte jo oppsikt både her og der.

– Det gikk bare tre måneder, så spilte jeg 18 hull på Bjaavann, ler Gunnar.

Siden har han aldri sett seg tilbake. I dag spiller sprekingen golf 4-5 ganger i uken på Bjaavann, og er dessuten aktiv som frivillig, blant annet som såkalt marshall.

STØ KURS: Gunnar slår ikke like langt som før, men han slår rettere. Dessuten er lengden på vei opp, og golfhandicapet er på rask vei nedover.

Å SE NESTEN 30 ÅR MED GOLF FORSVINNE ... DET VAR ET MARERITT.

Dette er en som passer på at folk følger reglene og at alle har det hyggelig på banen. Her kommer Gunnars gemyttlige vesen og diplomatiske væremåte godt til nytte, og han nyter stor respekt i rollen. I tillegg er han starter i alle større turneringer, og i høst skal han på på golfturnering til Portugal, den første siden operasjonen.

FLEIP OG LATTER

Livsglede er med Gunnar til Bjaavann Golfklubb en varm dag i mai, og her er han åpenbart et høyt verdsatt medlem. De fleipete replikkene sitter løst, og det er tydelig at «alle» kjenner den blide østlendingen som gjorde sørlending av seg for mange år siden. Ja, Gunnar har til og med fått en egen vei oppkalt etter seg på Bjaavann Golfklubb.

– Ja, haha! Det gateskiltet måtte jeg høytidelig avduke, ler han før han klinker til med et langt, presist slag. Handicapet er på rask vei nedover igjen, og målet er å komme under 20 i løpet av sesongen. I skrivende stund er det på 21 ...

– Jeg slår ikke like langt som før, men jeg slår rettere. Lengden øker også. Jeg er fortsatt litt «nybegynner» når det gjelder protesen, men jeg lærer mye av de andre i Momentum og av ortopediingeniøren min. Nå skal jeg snart få en ny, bevegelig ankel slik at jeg kan hente mer kraft nedefra når jeg slår. Jeg blir stadig flinkere, og jeg henger ikke etter noen på banen, og det

er ingen her som ikke vil spille med meg, sier Gunnar med et stort, hvitt smil. Men medgir i samme stund at det ikke har kommet helt av seg selv.

– Nei, det ligger mange timers trening og egeninnsats bak. Og så har jeg hatt gode hjelpere hele veien, de har vært veldig viktige. Ikke minst min fantastiske samboer, hun er en klippe i livet, men

også alle mine venner og støttespillere i golfmiljøet. Her på Bjaavann legger de så utrolig godt til rette for meg! Jeg har blant annet fått parkeringsplassen nærmest klubbhuset, de kjører fram golfbilen for meg og hjelper meg på alle vis. Det er helt enestående. Det er ikke uten grunn at jeg kaller klubben mitt andre hjem, avslutter Gunnar.

NATURSKJØNT: Bjaavann ligger vakkert ikke langt fra Kjevik lufthavn. Her tilbringer Gunnar Spørck mye av sin tid, gjerne fire-fem dager i uka.

TRØNDELAG ORTOPEDISKE VERKSTED

TOV tilbyr individuelt tilpassede hjelpemidler.

- Benproteser
- Armproteser
- Ortoser
- Ortopedisk fottøy

- Gåskole - Treningstilbud for aktive benprotesebrukere

Trøndelag Ortopediske Verksted | Trondheim | Ålesund | Namsos | Levanger | Orkdal
Telefon: 73 84 56 30 | E-post: post@tov.no

HVERDAGSUTFORDRINGER

ElanIC

Vanntett

Lett og behagelig å bevege seg med

God balanse og stabiliserende for kroppen

- Har du problemer med å gå i bakker eller trapper?
- Har du problemer med fall og snubling?
- Sliter du med balanse, stabilitet og kroppsholdning?
- ElanIC protese fot kan være et godt hjelpemiddel for deg.

Kontakt din ortopediingeniør for utlån. Alle verkstedene har **30 dager prøvetid!**

Ortopro ● Telefon: 55 91 88 60
● E-post: post@ortopro.no
● Nettside: www.ortopro.no

ETAB 1927

SOPHIES MINDE

Frihet til bevegelse og til i større grad å kunne bestemme over eget liv.

SOPHIES MINDE ORTOPEDI AS er totalleverandør av ortopediske hjelpemidler, og tar i mot pasienter fra hele landet.

sophiesminde.no

Vi har kapasitet og kort ventetid!

BT ORTOPEDI

- Teknologi og håndverk hånd i hånd

Alle er unike.

Vårt mål er å forbedre livskvaliteten til alle våre pasienter. Tett samarbeid mellom deg som pasient, våre ortopediingeniører og teknikere gir de beste resultatene.

BT Ortopedi AS, tidligere Buskerud Teknisk Ortopedi AS
Telefon: 32 80 93 93 | E-post: post@bto.no | www.bto.no
Drammen – Hønefoss – Notodden – Kongsberg – Ål

 Ortopedisenter as

Bevegelse – Helse – Glede

ØSTO Ortopedisenter AS

Innlandet: Gartnervegen 10 | 2312 Ottestad | Tlf.nr: 62573900 | E-post: post@osto.no | www.osto.no
Trøndelag: Vestre Rosten 79 | 7075 Tiller | Tlf.nr: 90701400 | E-post: post@osto.no | www.osto.no

Prøv Alpha SmartTemp liner som stabiliserer temperaturen i hylsan.

Tilgjengelig i gel eller silikon for å holde deg kjølig og komfortabel hele året.

For å finne ut mer, vennligst besøk www.nordicortopedica.se eller kontakt oss på info@nordicortopedica.se

Totalleverandør av ortopediske hjelpemidler

Vi skaper bevegelse!

Atterås lager og tilpasser alle typer benproteser, enten du er amputert gjennom hofteludd, lår, kneledd, legg, ankel eller forfot.

Vi har lang erfaring og høy kompetanse innen tilpassing og produksjon av benproteser. Vårt team består av ulike yrkesgrupper som ortopediingeniører, ortopediteknikere og fysioterapeuter.

Lurer du på om vi kan hjelpe deg?
Ta kontakt med oss på:

93 68 60 00

post@atteraas.no

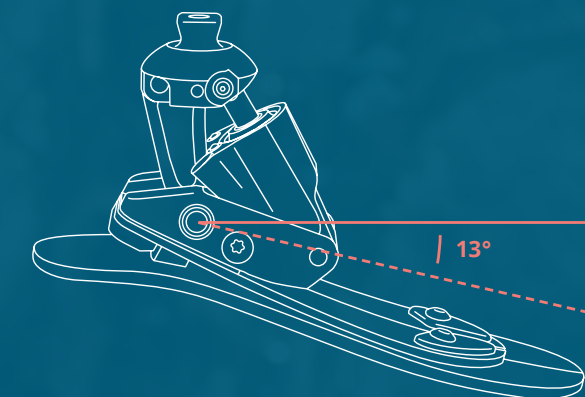
www.atteraas.no

Møllendalsveien 1, 5009 Bergen

Extend your range.

Introducing the **Motion Foot SLX**.
Lightweight. Short. Waterproof.
No special maintenance.
Finally, a hydraulic ankle foot developed for the patient and their prosthetist.

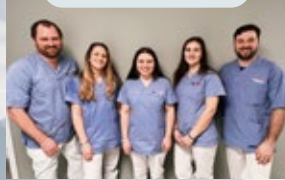

Fillauer®

Møt ditt lokale proteseteam

"Det har blitt ett nytt liv for meg etter 48 år med protese"

Team Bergen

Team Kristiansand

Team Haugesund

Bestill din time

på drevelin.no eller kontakt en av våre avdelinger direkte

Bergen
Tlf: 55 20 64 60
post@drevelin.no
drevelin.no

[f](#) [@](#) Drevelinortopedi

Kristiansand
Tlf: 40 00 48 08
drevelin@drevelinsor.no
drevelin.no

[f](#) [@](#) Drevelinsor

Haugesund
Tlf: 55 20 64 60
haugesund@drevelin.no
drevelin.no

Presisjon til fingerspissene.

I Ortopediteknikk jobber vi for perfektjon. Det har vi gjort siden 1980. Med sterke håndverkstradisjoner og digital utvikling, tar vi hver dag et nytt skritt på veien mot den fysiske friheten våre brukere ønsker.

tlf: 23 03 56 00 ortopediteknikk.no

Momentum landet rundt. Vi er til for deg og dine. Ta kontakt!

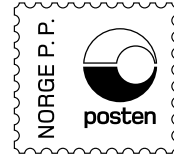
<p>ØST Oslo, Akershus og Østfold</p> <p>Regionleder John Arne Rosenlund jar@momentum.nu T: +47 91 10 58 66</p>	<p>ØST Oslo, Akershus og Østfold</p> <p>Likepersonkontakt Roar Olafsen roar.olafsen@momentum.nu T: +47 93 69 73 30</p>	<p>INNLANDET Hedmark og Oppland</p> <p>Regionleder Knut J. Lehre kjl@momentum.nu T: +47 91 58 19 02</p>	<p>INNLANDET Hedmark og Oppland</p> <p>Likepersonkontakt Ole Martin Tveter omt@momentum.nu T: +47 45 47 09 70</p>	<p>SØR-VEST Rogaland og Agder</p> <p>Regionleder Arid Bergstrøm ab@momentum.nu T: +47 95 09 70 60</p>	<p>SØR-VEST Rogaland og Agder</p> <p>Likepersonkontakt Roy Tørring rt@momentum.nu T: +47 40 15 99 35</p>
<p>VEST Hordaland, Sogn og Fjordane</p> <p>Regionleder Anniken Jahnsen Kvaal ak@momentum.nu T: +47 95 80 58 42</p>	<p>VEST Hordaland, Sogn og Fjordane</p> <p>Likepersonkontakt Morten Furre mf@momentum.nu T: +47 91 56 89 62</p>	<p>SØR-ØST Buskerud, Telemark og Vestfold</p> <p>Regionleder Merete Linde-Nielsen mln@momentum.nu T: +47 90 41 07 13</p>	<p>SØR-ØST Buskerud, Telemark og Vestfold</p> <p>Likepersonkontakt Sverre W. Øverland so@momentum.nu T: +47 98 42 26 09</p>	<p>MIDT-NORGE Trøndelag, Møre og Romsdal</p> <p>Pårørendekontakt Anne-Lise Sundbø as@momentum.nu T: +47 99 79 53 51</p>	<p>MIDT-NORGE Trøndelag, Møre og Romsdal</p> <p>Regionleder og likepersonkontakt Tor Aalberg tha@momentum.nu T: +47 46 63 06 42</p>
<p>MIDT-NORGE Trøndelag, Møre og Romsdal</p> <p>Likepersonkontakt Sven Erik Almaas sea@momentum.nu T: +47 91 17 91 60</p>	<p>NORD Nordland og Troms og Finnmark</p> <p>Leder Frans Torbjørnsen ft@momentum.nu T: +47 99 26 29 55</p>	<p>NORD Nordland og Troms og Finnmark</p> <p>Styremedlem Martin Hartløff mha@momentum.nu T: +47 90 12 00 25</p>	<p>NORD Nordland og Troms og Finnmark</p> <p>Styremedlem Johnny Andreassen post@amoment.no T: +47 95 72 47 12</p>	<p>SVERIGE</p> <p>Styreleder Christoffer Lindhe christoffer.lindhe@momentum.nu T: +46 728 57 13 00</p>	

HOVEDSTYRET I MOMENTUM

<p>Petter Thime</p> <p>Leder pt@momentum.nu T: +47 90 01 90 95</p>	<p>Catrin Alhaug</p> <p>Nestleder ca@momentum.nu T: +47 97 78 01 87</p>	<p>Morten Berg</p> <p>Styremedlem morten.berg@momentum.nu T: +47 90 16 30 66</p>	<p>Roar Olafsen</p> <p>Styremedlem roar.olafsen@momentum.nu T: +47 93 69 73 30</p>	<p>Tor Aalberg</p> <p>Styremedlem tha@momentum.nu T: +47 46 63 06 42</p>	<p>Celine S. Halvorsrud</p> <p>Styremedlem csh@momentum.nu T: +47 97 49 61 46</p>
<p>Sara Vu</p> <p>Styremedlem sv@momentum.nu T: +47 45 47 08 84</p>	<p>Silje Bjerga Nesland</p> <p>Varamedlem sn@momentum.nu T: +47 40 24 10 81</p>	<p>Liv Karin Søstuen</p> <p>Adm. sekretær info@momentum.nu T: +47 40 00 43 60</p>			

MOMENTUMPRISUTVALGET:
Ta kontakt med adm. Forslag sendes: info@momentum.nu

Returadresse:
Momentum
pb. 49 Skøyen
0212 Oslo

ottobock.

Genium X4.
#WhatsYourNextMove

#WeEmpowerPeople
<https://www.ottobock.com/en-sc>

